

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Jure Personarum. Tit. 1

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

LIBER PRIMUS.

TITULUS I.

De Personis Ecclesiasticis in genere.

SUMMARIA.

1. Personarum divisio summa.
2. An omnes sub ea comprehenduntur.
3. De Laicis & qua sub hoc nomine veniant.
4. Rex unctus an sit Laicus.
5. Ecclesiastica persona qua.
6. Laici quorum munerum inhabiles.
7. An non aliquando adhibeantur actibus Clericalibus.
8. Quomodo Imperator Conciliis intersit.
9. Ut Laici ab Ecclesiasticis abstineant negotiis, & vicissim.
10. Clerici quotuplices.
11. An Episcopatus ordo specialis.

Personae, quae hoc Jure considerantur, sunt Ecclesiasticae, tam improprie, quam proprie dictae. c. 7. duo sunt genera 12. qu. 1. Hoc est alii sunt Laici, Clerici alii. d. can.

Videntur tamen esse plures: Nam sunt *Conversi*, 2 qui licet non sint Clerici, tamen nec etiam sunt Laici: can. 2 1. quisquis 17. qu. 4. d. can. duo sunt cap. non dubium 5. de sentent. excomm. sunt &

Religiosi; cum strictè sumpti, hoc est, tria vota professi; de quib. inf. de Regular. & Monach. qui tamen non sunt necessarid Clerici: tum late, qui nec absolute possunt appellari Laici: ut traditio in Rubr. de Regul. & transeunt. ad relig. Quales videntur esse Eremita. Qui licet non sint Clerici, nec etiam Regulares, Ecclesiastico tamen gaudent privilegio. Abb. & alii in c. cum monasterium. 13. de election. text. in c. nullus. 2. de foro compet. Sed dicta persona species non constituunt diversas, sed resolvuntur & rediguntur ad istas duas; ut innuitur in sequentibus. Milites tamen S. Joannis Hierosolymitani, neque proprie dici possunt persona Ecclesiastica, neque Laici: ut docet Petrus Gregorius in Syntagm. Jur. Univers. lib. 15. cap. 34. ubi vide. Alii, ut & Nos infra, eos annumerant Religiosis. Vid. infra tit. 61. de intransibibus Religion.

Ecclesiastica persona improprie dicta sunt Laici: id est, populares, d. c. duo sunt genera. vers. aliud vero.

3 Dicuntur Ecclesiastica; quia divino baptismatis munere in Ecclesia admissi, & in albo adscripti Christianorum.

Dicuntur populares $\delta\pi\omicron\varsigma$ & $\lambda\alpha\omicron\iota\varsigma$; id est, populus.

Hinc apparet populi appellationem non venire Clericos. c. si sententia 16. de sent. excommun. in 6. c. quod sicut 28. in fin. de election. c. fin. de feriis c. ex parte 1. de privileg. Nec non Laicorum appellationem esse tam plenam, quam Populi apud Romanos, qua omnes generis cujuscunque homines & cives continebantur, plebeji, Senatores, Equites, & Sacerdotes, ibid. Inter Laicos tamen etiam Reges, licet

4 ungantur, c. un. de sacra unct. & Principes seculares & Imperator numerantur. c. dudum 31. c. tua 1. & ibi Abb. de decimis.

5 Persona Ecclesiastica proprie dicta, sunt illae, quae ipsius Ecclesiae ritibus, & solemnibus quibusdam servatis, ab Episcopo, ut famulentur ipsi, sunt adscripti: Dicuntur Clerici; eo quod in sortem Domini sunt dilecti. d. c. duo sunt genera. vers. inde.

6 Laici, de quibus hic non erit sermo; divinis non sunt mancipati officiis. Quia secularis seu laicalis potestas & Ecclesiastica sunt diversae. c. imperium 15. c. quoniam idem 8. & tota dist. 10. c. cum ad verbum 6. dist. 96. ideo & Laicorum & Ecclesiasticorum est separata conversatio: c. 6. sicut Sacerdotes 2. qu. 7. separati eorum Judices: c. licet ex sus.

ex suscepto 10. c. si diligenti 12. c. significasti 1. de foro compet. Nec pos-
 sunt Laici durante Missa, stare secus altare, sedere inter Clericos; c. 1.
 de vita & honest. Cleric. c. 1. §. fin. de cohabit. Cleric. c. Sacerdotum 30. de
 consecrat. dist. 2. aut in Canonicorum computari numerum. c. 2. de
 institut. Cum enim diversae sint professiones, convenire inter se non
 possunt: c. cum causam 27. de elect. can. in nova 22. caus. 16. qu. 7. Nisi
 ex privilegio. Petr. Gregor. lib. 2. partit. Jur. Can. cap. 5. lit. f. Minus-
 que Laici (nisi ex Papae indulgentia. Innoc. & Abb. in c. quanto 4. de
 consecr. Gloss. in c. bene quidem 1. ad verbum. praeter Romanos dist. 96.)
 beneficiorum Ecclesiasticorum sunt capaces; quippe quae conferri
 tantum debeant Clericis divino consecratis cultui. c. ex literis 6. de
 transaction. Clem. quia contingit. §. ante religios. domib. Proinde nec
 Laici, etiam Principes, eligunt Praelatos: c. omnis electio 7. dist. 63. c. sa-
 cro sancta 51. c. Massana 56. de election. Nec beneficia Ecclesiastica con-
 ferunt, c. 18. nullus Laicus c. 19. sicut Dominus. cum seqq. 16. qu. 7.
 nisi ex privilegio: c. dilectus 3. de praebend. c. dilecto 40. de testib. can.
 Adrianus & can. in Synodo. dist. 63. Nec decimas Ecclesiasticas, quae ob
 cultum divinum debentur Clericis, jure possident: can. 1. decimas. l. 16.
 qu. 7. c. quamvis 18. c. prohibentur 19. de decimis. Quippe Laicis, quan-
 tumvis religiosis, de rebus Ecclesiasticis disponendi datur facultas nul-
 la; can. 14. Laici quamvis. 16. qu. 7. c. bene quidem dist. 96. Adeo ut nec
 esse possint bonorum Ecclesiarum temporalium & spiritualium simul
 Oeconomi: c. decernimus 2. de judic. can. quoniam in quibusdam 21.
 cum seq. 16. qu. 7. c. 2. de atat. & qualis. ordin. ut nec Episcoporum Vi-
 carii: can. 22. in nona 16. qu. 7. nec possunt accusare Clericos: c. 1. 2.
 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. caus. 2. qu. 2. nec praedicare verbum DEI: c. cum ex
 injuncto. c. sicut in uno corpore 14. de haetic. (Nisi hoc eis injunga-
 tur ab Episcopis: secund. Panormit. in c. decernimus. de judic. Vide Gloss.
 ad can. adjicimus. 16. qu. 1.) nec proferre in personam Ecclesiasticam
 anathema: can. bono quidem dist. 96. nisi, ut vult Glossa. ibid. ex Sum-
 mi Pontificis delegatione: nec de rebus, aut Ecclesiasticarum perso-
 narum causis, judicare vel cognoscere: c. 2. de judic. c. contingit. de
 arbit. de personis vel rebus quid statuere: can. 26. non placuit. 16. qu. 7.
 nec constitutionibus suis, etiam in Ecclesia favorem promulgatis,
 (nisi

(nisi ex Pontificis Summi vel permissu, vel approbatione: *c. Ecclesia S. Maria de constitut. c. cum causa de sent. et re judic. c. 1. dist. 10.*) Ecclesiasticas ligare personas: *can. bene quidem dist. 96. can. qua in Ecclesiarum 10. de constit.*

- 7   Invitantur tamen nonnunquam Laici ad spiritualia aliqua; sed ut personarum Ecclesiasticarum sint & Adjuutores & Cooperatores: Ut ad faciendam electionem: *in can. 2. in fin. dist. 63. ad faciendum Populo & Clero sermonem: in can. mulier. dist. 23.* & quandoque ad matrimoniales causas: *can. ad sedem 3. qu. 5. & fidei: can. ubinam. dist. 96.* & Imperatores invitantur ad Synodum, non ut praesint, *can. 9. si Imperator dist. 9. 64.* sed ut confirmet fidem, subscribant: schismata prohibeant & tumultus: *can. ubinam legis 4. & can. Nos ad 24. dist. 96. vide Panorm. in qu. prima. num. 27. & 28. in quib. causis. & quare Laici interesse deb. Concil. Ecclesiast.* & ut haereticorum evitetur factio, ad Summi Pontificis electionem: *can. 1. dist. 96. can. 28. quia sancta dist. 63.* Item eliguntur Laici aliquando, etiam salario constituto, ut Monachorum & Ecclesiasticarum personarum lites vel agant, vel defendant: *c. 1. de Syndic. fabricarum Ecclesiarum curam gerant. Tholos. lib. 2. partit. Jur. Canon. tit. 9. cap. 5.* Habent etiam Laici nonnulli Ecclesiarum patronatus, *inf. tit. de Jure patron.* jura Advocationis, Vicedominatus, Custodia, Guardia. De quibus suis locis.

- 9   *Ecclesiastica persona proprie dicta* divinis officiis sunt mancipati.

Quare ex institutione Ecclesiae Catholicae, dum initiantur, rotundam pilorum in vertice capitis formam coronae suscipiunt, in regni caelestis, & quod temporalia, ut sortem consequerentur dominicam, deposuerint, signum. *can. 21. prohibita. dist. 23. can. duo sunt genera 12. qu. 1.* Quae de re infra.

Proinde, ut contemplationi atque orationi vacare possint intentius, ab omnitemporalium negotiorum turba & strepitu se continere & temperare debent. *d. can. duo sunt genera.*

Hinc licet & Clericis pleraque licita sint, quae & Laicis; puta possidere temporalia, agere causas, & judicare inter virum & virum: magis tamen convenit, ut ab omni cessent strepitu; ne talibus curis avocentur.

avocentur à divinis. *d. can. duo sunt. Archidiacon. in can. 29. te quidem*
 II. qu. I. *can. qualis. dist. 25. can. diversis. 5. de Cleric. conjug.* Sed & de
 his fufius infra.

Clericorum alii sunt *Regulares*, seu *Religiosi*, sic in specie dicti, quod se omnium maximè religioni censentur devovisse; cum monasteriorum angustiis circumscripti sub unius Prælati nutu; propriis omnibus spontè exuti, & continentiam professi degant: *Seculares* sunt alii.

Horum rursus alii sunt in *Sacerdotio*: ut *Episcopi*, *Presbyteri*; & vel in altiori gradu seu *Ordine*; id est, numero, classe, qualitate, vel conditione: Nec enim hic loquimur de Sacramento; vel in inferiore: alii in *Sacris*: alii nec in *Sacerdotio* nec in *Sacris*. *d. c. duo sunt* 12. qu. I.

In *Sacerdotio* & altiori ordine sunt *Episcopi*, *Archidiaconi*, *Archipresbyteri*.

An autem *Episcopatus* sit ordo, non convenit inter Canonistas & Theologos. Affirmant Isti: *Gloss. in verb. Episcopi. in proam. Sexti & verbo, de Episcopis in cap. quia periculosum 4. de sent. excomm. in 6. & verbo sui ordinis. in c. quoties de purgat. canon. & verb. firmis atis. in c. providam 43. de elect. in 6. Felin. in c. eam te. num. 8. de rescript. sac. text. in c. clericos dist. 21. c. nullum 1. dist. 28. c. 1. dist. 32.* Accedit Concilii Tridentini auctoritas *sess. 23. de sacram. Ord. cap. 4.* Negant hi: Et tantum actiones attribuentes speciales. Quorum sententiæ conciliari possunt hoc modo, *secundum Zæsum*: Quod nempe procedat Canonistarum opinio, si inspiciamus Hierarchiam, quam *Episcopatus* à *Sacerdotio* continet diversam; Theologorum vero; officio inspecto divino, quod aequè offertur à *Presbyteris* atque *Episcopis*. *Vide Zæf. comment. ad decretal. lib. 1. tit. 11. num. 4.*

Sed *Episcopatum* non solum ordinem esse ab aliis distinctum probant *Medin. lib. 1. de calibatu. cap. 16. Navarra in manu. l. cap. 22. num. 18. Bellarminus. de Sacram. Ord. cap. 5. vers. 3.* sed & esse sacramentum se junctim à Christo institutum; ut collig. ex *Concil. Trident. sess. 23. cap. 3. can. 6.* & probat S. S. Patrum testimoniiis *Durandus. in 4. dist. 24. qu. 5. num. 8.* Unde & novum volunt imprimi characterem. *Abbas c. aqua. de consecrat. Eccles. Barbosa lib. 1. Jur. Eccles. c. 6. n. 2. 3.*